

Народнай депушамтар орой уоннаабы Советтарын тохсус сессията

КРИТЕРИЙ—ЧОПЧУ ТҮМҮКТЭР

Сессия кыттылаахтарын этилэригитэн

Бастаанан талы «Мындавайы» соххо директору депутат В. П. Чичиновар ылар. Кини СССР XXVII сессия турорбут улахан сорукалар олохторун олохтоох Советтар социальнай тутуу болпуростарынан кинини дьарыктаннаахтаахтар дьар. Ол эрэри мааныа Волугур дааны. Соловьев дааны сельскэй Советтара ул-харчым, үлэбит илии уонна техника тэтиэи кыахтара суох. Ойуөлэктэргэ баар обществнай тутуулар (булууп, маарыйны, оро номбината, балыгына, гараж, о. д. а.) олус эргэрдилэр. Иларастар. Ити ордук кыалаа сыйлыаннаах. Ордук маанна билигин илар дааны тутуула турар элээр бырайыактыр-сметной документацията олохуоубут объект дьон суох. Мырылааа соххо Культура дьэттин уонна райпо маарыйны тутууларын хайа мыалларьнан тургэтэхтэрин наада.

—Билиги, Карл Маркс аатынан соххо үлэнигэ-рэ. Улуу Октябрь 70 сыллаах обьектэин көрсө XII пятилетка икки сыллаах былайанарын толорорго социалистическай эбэа-тэлиститэни ылынан, оройуон бары үлэнигэригэр

нигэрин таһарбылыт. Ити билигин мбэооо эбэаиноститр. Ол эрэри үүт ымын үрдэтини сүмэнигэоо абылык, сивлэе суоца атахтыар. Мин бэйэм илэрой көрүүтүгөр үлэлибим. Бу күнүргэ илар таһырдыа төрөтүү-гэ бэлэмниэни үлэ бүтэ,— дьон эттэ депутат А. П. Дьачковскай. Салгыи араатар хаһайыстыба сибииньэ итинтин курдук барытаах салаанан дьарыктаннаахтаарын, онуоха күөх үүтүн туһаннаахтаа-бын туһунан этэн туран. Одьулунга үүтү тутар лууну аһарга туруоруоста.

Эрилак Эристин ааты-нан соххо директору депу-лат М. Н. Коркин да-кыланыа билиги аапты-гар олохуоубут критика сөптөөх, сааны, бастыгы олоххо киллэрингэ олус бытаарабыт дьон эттэ. Коллективнай бадарэкиэ илэрини туһууан балаһы-ныны сана овордубут. Быйыл иинэс кварталтан садалаан бары фермалар коллективтара, сылгы и-тинтин биригэдэлэрэ, ыч-чэп сүөһү сайынгы бое-

туунтара—бары коллек-тивнай бадарэктинан үлэ-лэбэнигэре ситиһиллэбэ. Силлэстэбэнигэ, хортую-пууу уонна туорахтаах кылтуураны үүнэригэ үлэлиир эвенолар, дуто-мелворативнай этэрэст эмиз ис хаһайыстыбанын аһсаанга киллэриллэхтэ-рө. Соххо отделениелари идиэтингэ үлэни ылар. Маньаха ОАИХ совета ха-һайыстыба бэйэтин бэйэ-тэ дьаһанытыгар кыады биэрэн наада. Быйылгы ыарахан кыстык саамай ыарахан ийдара хаалты-лар. Золотинкаттан кэ-лээхтээх оту түргэниги тизнэ охсуохтаахпыт. Сыл бүтүүтэ үөһэттан ытааһын күүһүнэ комиссия туһут хотоно уонна спортзала аварийнай турунтаахтар. Итиниктин итиник сы-мын хатылааны суохтаах.

—Мэлдэхсигэ үөрэнээч-чилэр оскуола дьэтиги агарыгар утуулар, пед-коллектив үлэлииргөр усулуобуйа мөлгөх. Ваан-нык болпуройа эмиз бы-һарылла илии, радио са-һарбат. Маанна үөрэнээч-чилэр утуулар корпустарын тутуу арайыллар. Сибээс

үлэли радионы саһардыы болпуройон түргэниги быһаарыан наада. Эсөө наадылар буолаахтарына, транспортын көмөлөһүл-лүр.— дьонэ райпо быра-быллыаньаатын председате-лэ депутат Ф. А. Тимо-феев. Кини салгыи лекар-дар, кондитердар тийибэт-тэрин, наһианьыни то-рочайынан, ыраах учаа-стактары илэлибинэ хаач-чылы быһаарылыбата элбөх ыарахаттары үөскэ-тэригэр тохтоото. ыраах учаастактарга киллэби та-һыи соххоэтарга сүктэ-рэллэр.

Социалистическай Улэ Геройа депутат Р. И. Кон-стантин үлэ тэрэбинин болпуростарыгар тохтоо-то Урут ходуна ото сип-питин эрө кэниэ, от ыйыи 10 күнүгөр, онко киири-лэр өтэ. Билигин, хайдах да сайын кэлиин, бэс ыйын 25 күнүттэн киллэ-рийлэр. Улэнигэр ходу-һаа киирдэллэр да, 15 хонугу таах сүтэрэллэр. Ити күнүгэрэ хотоннору оромүөннэтэр, о. д. а. үлэлэри ылар буол! Бы-дырымын от ыйын 5 күнү-гөр Нуотараны, юрийин

көрөн баран, от суох дьон Булуулэбиттэрэ. От ыйын 20 күнүгөр эрийин көр-бүттэрэ—от бөсө! Хата, ол оннугар ымылыи эрдэ иһаахха, сир сипиги куот-тарбакка эрэ. Аны, сүө-һүнү тохсуньыга тириэр-дэн баран элэрүү туһу-нан. Ол сүөһүлөрбүт биир-дин төһө оту өрөскул-таан, төһө эмэ көрүл-дэн хараһыллан баран ыран-дьудуйан тийиллэр. Бу хаһайыстыбаларга да, го-сударствога да улахан но-сөөттоох. Маань туһан-наах үрдүкү органарга даһаастаан, уларыта ту-туохта.

—Маанар үүнүт бүт-түүнэ оройуон кинигэр тиэлиэн киирэр. Наһиань-ыэ уһун кыһыгыга үүтэ суох хаалар. Итинтан ор-дук олоһор уонна ыары-баахтар эрайдэнэллэр. На-һилик обществнай обьектарын (оскуола, оро садын, Культура дьэтти, о. д. а.) температурнай режимигэ көрдөбүл эли-эттээбэт, онтон сылтаан тымнылан малдылар үгүстэр.— дьон эттэ Сыл-лап сельсоветын исполко-

мун председатели В. П. Бакшев.

Чаһыр сельсоветын ис-полкома председатели М. П. Филишов СССР райнома кадрлары сууэр-дөөһингэ көтүмэхтик үлэ-лэбитини критикалапта. Ол түмүгэр оройуон 15 сель-скэй Советтарыгар үс сыл илэгар 35 илэи үлэлээн кэллэ. Быйыл бэс ыйлар олохтоох Советтарга быы-бардар буолааларынан, Советтары олохтоохтук, уһуннук үлэлиир кадрда-рынан хааччылар наада. Чаһыр отделениета «Кыс-кэйа—өлгөм үүтү, эмиз эти!» дьон дьоннотох ыны-рыты таһааран үлэлиир. Ол эрэри баһыламнаах коллективни өйөөбүи сит-тээ суох. Кырымык аһылыктаах отделениета 100 тонна от уонна элбөк номбинорм кэлиэхтэбү-түвэллэ илии. Салгыи ара-тар наһианьыни киллэ-бинэ, горючайынан хаач-чылы быһаарарга, мото-циклы ытыты быраабын илэыга туттарыны тэри-һэрэ туруоруоста.

x x x

Депутаттар биир сана-нан уларыта туһу уонна тургэтэни туһууан кэпсэ-тинтэн практикескай дьа-һалларга, үлэ сагалыи стилегэр уонна ымыла-рыгар илэригэ эттиллэр.

КСК үлэлиир

Киннэ тула санаалар

«Мосфильм» киносу-дун «Хорошо сиди» дьон аһаах ситтээх кэ-дэн аһаахтат эрианаах итинтин тула оройуонга элбөх маастары үлэ ытылыан-на. Ол хартылыа быһа-рар болпуройа актуаль-найынан, хайа баһарар кинини долгутарынан бы-һарыллар— к и н н э б э арыгыны арыс оносту-бут дьон олохторун бөрү-дүтэ суох түгэнэригэи, кинилэр майгы-сигили эттүнэн сатарыйыларын туһунан кэпсэнэр. Хар-тылыа «Я вас подожду», «Горышка рябина» дьон арыгыны арыс оностон, ол содулар ыар буруйу сүмүт, хаһымыга түбөс-пит дьоннор уонна ары-гыныт төрөнүттэрдэни эһиэнэ тулаһаада буо-лоо. Оро дьонлэригэр ба-рыллыи олоһор туста-рынан киножурналлары-нан добуһоолланына. Ити кинини оройуон наһи-аньыны 21.22 быры-һаһан төрдө уонна дьүт-лэстэ.

тэрийингэ туһаайды. «Спортивная» курактэни-лэри, биир илэригэстэ-хтэр, курактэригэ араас куруһуомтары, үлэлэ-тиэххэ. Үөрэнэччилэри эт-хаан, ой-санаа эттүнэн сайыннарыыга ураты ны-һаныны уурууохха. Дьө-дүрдөөх ара оһолору буолабакка, барыларын спордууан дьарыктыааха,— дьэ эттинтан салгыи араатар. «Арыгы тус бэ-һэ» эрэ буолабакка, иһэччи чүтэс дьонугар, чуолаан, оһолоругар олус ыар содуллаах. Ол туһу-нан киножурналларга кэпсэнэр хаччылар дьону долгуппат буолуохтарын табыллыбат. Оһолорбут дьөллөөхтук улааталар-ын, обществова толору көдүүстээх буолааларын ситиһэхтиги баһарар буолаахтыына, билиги күн бүгүн икэ-ада ары-гылымын болсуохтаах-пыт, дьэ-кэргэнигэ до-руобай илиматы олох-туохтаахпыт,— дьэ этэ дьаһымы-сад итээччигэ А. Н. Кузьмина. Түктэри маастарылаага үксүгэр ил-лэн бириэмэлэрин саһан атаарбат, итээригэстэра ныарааһас дьон охсулал-лар. Оттон билиги үлэ-һитэригиттэр итиннэх усулуобуйа хайдах тэри-лээригэ? Ити туһунан Эр-лик Эристин аатынан соххо Холтоботооу от-делениетин Лизина фер-матын үлэнигэре этти-лэр. «Илэри бириэмэ-тин атаарарытыгар усу-луобуйа суох. Бытаахты-ыллааха, саасын эттүгэр таһырдыа волейбол сессе-га, мээчи да көстүбэт. Учүгүр иинэ, бичэр буолаһына, бөһүөлөккэ барарытыгар транспорт-най кааччыбаттар. Илэри кэми атаара барыахтаа-рар буолуох, баһыныкка да сылдырга быыс булбал-лалар,— итинни санаала-рар эттилэр наһыккыт-тан С. В. Кюмэллина, А. Н. Толстоухова.



«Мындавайы» соххо Соловьевтаагы отделени-тын Арытаах ферматыгар 275 субан сүөһү кыстаан турар. Маанна сүөһү итинтин иккис кылаастаах маастара В. Д. Васильев алтыс сылын үлэлиир. Кини бу фермада үлэлэнигитэн субан сүөһү өлүүтэ таһаарыллабата.

—Ыччат сүөһүнү халлаан сылаһыгар хотон ил-гэр хаһан аһатар көдүүһэ суох. Ол иһин кыһын дааны кылгас бириэмэбэ таһырдыа таһааран аһа-табын. Ол сүөһү сайдырар, улаатарыгар көмөлөөх,— дьон кэпсир Виктор Дмитриевич.

Ситтэоока: сүөсүһүт В. Д. Васильев.

П. Опопешников фотота.

Бийлэхэ эппиэттиилэр

Сорох үлэ коллектив-тарыгар үлэ режимэ кэли-ниллэрин туһунан хайаа бу дьыл кудун тутар 10 күнүгэбэи нүмэригэр бэчээттиилэр. «Үлэбэ хо-йуган, үлэтигэр урутаан» дьон рейдэ матырыяалы-гар суруллубута. Крити-каламмытар ортолоругар олох-дьабах— өгөгүөн хаччылар производствен-най управление баара. Онуоха ити тэригэ ди-ректорын э. т. М. К. Толстоухова маһык эппи-эттээт:

«Үлэ режимни кэли-лэр баалара кырдык-таах. Рейдэ ытыллыбыт күнүгэр үлэбэ хойугаа-быт итэтиһэһиэ Мэри-я Ниюстина, Параско-вья Ефремова, Саргыла-на Кророва администра-ция уонна профком хот-боһуктаах муһыах-ары-гар дуулаһылар. Кини-лэргэ сэрэтии олохулу-на.

Сыахтарга олохтоммут үлэбэ кэлини-барымын хотуруоллуур сурунаа-лы көдүүстээхтик үлэлэ-тэлэригэр бары биригэ-дьирдэргэ сорууахтааһа. Профком председатели А. В. Куличкина рейдэла-ри кэмиттэн кэмигэр ы-тан, оһор түмүктэриин сөптөөх дьаһаллары илэи иһэригэр этилиһэ».

x x x

Хаһыат бу дьыл кудун тутар 14 күнүгэбэи нү-мэригэр «Сураба суох сүтэ» дьон Толсои от-делениетин наһыккыттан-ны суруга бэчээттиил-тэ. Онуоха «Мугудай» соххо директора С. Н. Сергеев маһык эппиэт-тээт:

«Соххо сылдаагы үлэ-ни отчуота хойуга-ыл-лыбытынан бириэмийэ-лэһини тардыы кыр-дык базэ. «Кустук» уонна «Малк» ферма үлэнигэригэр бириэмийэ-рэ 7143 солк. аһаны».

Одьулунга — «күрүөһүт» автомашиналар

Билиги рейдэли

Аһыит радиота ча-һаарыгар 13 №-даах Одьулуннаары профтех-училище гаралтарыгар үлэлиир кыһыгыга кыһык-кыһык Оһо кыттымына сельскэй Совет депутаттары Е. И. Садаланцев, М. П. Ме-хайлов кытылар.

Сэлэнигэ сьмын үлэ-лэ профтехучилище эргэ-гараһа баар. Оһо түөрт улахан автомашинаны, биир Т-150 мааркалаах тракторы сарга училище шопфера Федор Валенти-нович Афанасьев 58-81 ИЖК нүөмөрдөөх саһар-хай өгнөөх кэтэх автома-шината түгэххэ аһыкы-лан турар.

—Турбута ыраатта.— дьон көрүбдэата билиги ыйытыбытыгар автома-шина оромүөнүү турар водителя Николай Скря-бин. Хаһаангыттан ту-руорулуубутун чуолнай этэртэн туттуна. Дьы-нар, гаража мэлдьи сылдыр кийи ону билин сөп этэ. «Комсомолец итиннигэ аахайбата хо-молтолоох.

Маанна, гаража, рейдэ кыттылаахтарын «туһа-даны хасыһа сатыһыт» дьон «критикалаатылар». Бары, кинилэр курдук соххоу кэлиһэри тар-бах быһынан көрө сырыт-тахытына ханна тин-ниэхпити? Оттон Афан-асьев төригэ гараһын ту-һанытын иһин государ-ствога биир да солкуоба-һы төлүү илэи эбит. Арендалаһы иһин гос-прейсуранынан олохто-мут төлөбүр баар эбэт. Дьынар, училище сорох төһисата таһырдыа дьон галгэһэригэр аттыгар хаары үлүнэн, сааһы көрүсүбүтэ, бу кэмгэ кэтэх транспорт төригэ га-раһын килэтибэте саба суох быһыи.

Билиги салгыи учили-ще аттынаагы гаража тийбилит. Оромүөнүнэ турар автомашиналартан, трактордартан ураты аһын массамна суога. Быйыл үлэбэ киллэри-лэбит мастеровой техниканы туруорар эттүн көрдөрөллөрүгар үчүлүкө преподаватели-тэи П. П. Сергееван көрдөһү күүһэ тыла суо-дунан аһар кыада суоһун, оһо училище трактор-дара эрэ туруорулаалары туһууан оһытэ. От-тон гараһа иһирэп сав аттыгар трактор суола буолабакка, десковой ав-томалина суола ырылы-һа сытара. Билиги өсө-тогул күүһэ тылын бу-лаалларыгар көрдөһү-нүт, Онуоха ону иһи ил-дэ барыта билибэт, күлүүһү бастааннаһы тулар кийи суох аатыр-быта. Билигини биеэ чааска кэлэригитэр эли-ниттэ. Ити түөрт чаас саһана буолбута.

Түөрдү аһыыта учи-лище мастеровой гара-һыттан кыһыл «Итэа-лээрдал тахсыбыты айылыбыт болдьохтө эрдэлиэн кэлэмит көр-бүпүт. Рубка били «кү-лүүс тылын иһи» илэи барытан билбэт» Петр Петрович Сергеевин оһолорбө. Уонтан таһа-кыһыт эрэ иһигэр кү-лүүс туттааччыны була охсубутун биригити са-наабылпыт. Кэли бил-бианит күлүүһү Андросов дьон үлэбит мастеровой-га мэлдьи илдэ сылдыр эбит. Ону, ама, Сергеев хайдах били суогай? Куй аһын-тэнигэ валса сылдьан, Кини туох са-һааттан рейдэ «кытты-лаахтарын албынны са-таата? Төригэ гараһы-гар кэтэх автомашинатан туруорарын итээри дуо? Хомойуох иһин, Сергеев «Иванты» бы-һыл кыһын эрэ төригэ гараһыгар ныстаппата-бын туһууан олохтоохтө эппитэрэ.

Үлэлэбэнигэ мэлдьи дохуоттарга училище са-лаһата хаһаанга дьон эйэлэһэн оһоруо? Отто-таһырдыа турар государ-ственной техника ирдэ-билтэ эппиэттирилик хи-райылаарын көтөбөт.

Д. УНАРОВА,
«СО» корр.

Бу үлэни ордук үчү-гэйдик Холтоботооу КСК тэрийдэ. Маанна иһинэни олохтоох оскуо-ла, учистковай белыыа, дьаһыла-сад, Лампа ферма коллективтара аһан-минээн ырытысты-лар. «Иһит дьону иһэр-да сэткэһин баара кини-гэ чуолкайдык көһүнэ. Оттон итинни сабыдыл-гы, бастатан туран, воли-та суох дьон киирэллэр. Хартылаһа биир чуол-най сыалыи суох буолла-һына, туохха барытыгар, ол иһигэр бөрүкүтэ суох быһылааннарга кытта, тийлэххин сөп дьон этилэр».— дьонэ учуутал Е. Н. Макарова. «Ары-гымыттары эми көмөгү-нэн күүс суолга туруо-рар үстүк. Маньаха дьон байлэре ой-санаа-лларын бэлэмнээх буо-лаллара улахан көдүүһү биэрэи сөп, ол туһуттан дьону иттиэххэ наада».— итинни санааны М. К. Эверстова эттэ. Эмиз ба-һыһа үлэнигэ А. А. Алексеева болдомтоһу дьон сиһылаатын таба

Хартылаһа ити курдук көрөөчтүлэртэ элбэ кэп-сэтинни үөскэттэ.

М. НИКОЛАЕВА.

